

FOGLALAT: Magyarország (kinevezés; budapesti napló: Weszerle József pr. †, játékszíni előadások; különféle: Rosenthal nkereskedő jöltevése, Waldstein János gr. szatmári nagyprépost †, Szombathely környékén talált régiség, szlatinai egyházi s katonai ünnep, bezdedini szeszöző részvényes társaság, magdeburgi gyapjувásár; 's a t.) Amerika (alkudozások Rosas kormányzó és Leblanc hajóvezér közt; 's a t.) Spanyolország (követ-s tanácskamrai vitatások; harezteri hírek; Espartero megszállani szándékozik Estellát; Munagorri hadi készületi Sarréban; 's a t.) Anglia (folytonos lakmározások a külföldi követek tiszteletére; Jamaikában is felszabadítják a rabszolgákat; hírek a királyné házasságáról; a boynai esata évnapja zavart szül Irlandban; 's a t.) Franciaország (a Vaudeville színház Parisban leég; a hadi hajók lengőkétételnek; 's a t.) Belgium. Törökország. Dánia. Gabonaár. —

Magyarország.

Ő es. 's ap.kir. fősége Kiss Antal aranyarkantyus vitézt és Karcsonyi István t. Torontál megyei bíró kir. tanácsosi címmel fölrüházní méltóztatott. (O. Z.)

Budapesti napló. Weszerle József a pesti kir. tud. egyetemen történetek tanítója f. é. jul. 29kén élte 57 évében gutaütés következtében hirtelen meghalálozott. Holttestét tanítványi vállakon vivék a beszentelési helyig. Korá elhunytát családján kívül számos tanítványa és sok érett koru férfi gyászolják, kik a hazai és világ-történeteket lelkes előadása után valának szerencsések tanulhatni; de legsajnosabb 's nem könnyen pótolható vesztésé jobblétre átlebbente Numismaticánknézve, mellynek szenvedélyes kedvelője lévén, mindenét áldozta. E' kedvencz munkájának és sok évi szakadatlan fáradozása foglalatosságának czélulál tűzte ki általányosan nemcsak az egész tág értelemben vett Magyarország minden koru pénzeit, hanem a tág értelmű Magyarországból talált mindennemű és faju pénzeket is rézre vésvé hű másolatban 's leírással kiadni, mi végett már igen számos rézre vésett tábla készen is áll a boldogultnak hátrahagyottinál. Béke hamvainak! — Bécsi magányos levelek szerint jul. 12kén vivék el onnan Majlandba a koronázási díszszereket: kormánypálcát, almát, koronát, köpenyegét és kardot. A' korona ugy készült, hogy ez a Monzában találtató vashól esínálnak talapatul szolgáland. A' többi királyi díszszert is Bécsben készítették, 's általányosan dícsérik minden műdarabját. A' köpenyeg égszínű és narancssárga szegélyű, gazdag arany hímzettekkel. Koronázás után minden kir. díszszert, a' Monzában maradó vaskoronát kivévén, Velencebe szánék szállítani 's ott őriztetni. A' lombard-velencei királynékat nem szokás koronázni 's azért nem is készítenek a' mostani számára koronát. Napoleon császár lombard-velencei koronázási díszszerei a' bécsi kincstárban őriztetnek ugyan; de azokat nem használhatni a' rajta látható Napoleon családi czímerek miatt. — Visszatérve a' jul. 28ki játékszín-előadásra, sajnosan kell említünk, hogy a' Búvós vadászt nem látogató meg amnyi néző, mennyit a' jeles mű és jutalmazott igen szorgalmas dalszínész méltán várhatja; a' páholyok és zártzsekek egy része ugyanis üres maradt, földszint is számos ember elfért volna még. Minnek keljen e' részvéltenséget tulajdonítani, bajos meghatározni, azon viszászkörülménynek talán csak nem, hogy e' játék alatt a' legjeles dalszínésznőt színpad helyett első emeleti páholyban látá a' közönség! Felbér Mari (Agatha) kiléptét zajos tapssal üdvözlé a' közönség, mire érdemes ugyan e' szépen haladó dalszínésznök, de alkalmasint nem fogott volna a' főnebbi körülmény nélkül olly nagy mértékben méltatanni. Az imádságot ismételnie kelle, 's lelkes éneklése mindenki keblét meghatá. Éder Luíza (Anna) meglepő élénkséggel játszása a' vidor kedvű egyszerű leánykát 's tisztán éneklé hálás szerepét. Szerdahely (Gáspár) lelké vala az egész előadásnak 's csak kitünő dícséretes iparával tudá feledtetni a' többi férfi gyöngeségét. Az erőművek nem feleltek meg tökéletesen a' várakozásnak, mert a' két lidérez részint még színpalak mögött puffant el, részint pedig háttal fordulva előre, röpült keresztül. 29dikén ismételték e' dalmű. — 30án Ziegler „Párt dűhe“ került színpadra, mellyben Megyeri (Cooke) remekelt; 31én a' két Klinsberg 5 fvos vígjáték. — Az ágostai hitvallásnak gymnasiumában Pesten e' nyári félév végén a' nyilvános vizsgálatok jul. 23—27ig tartattak az elemi négy latin grammatikai 's költészet-szónoklati osztályban ugy, mint a' leány-rajz- és ének- 's testgyakorlási iskolai osztályokban. A' jövő iskolaéven (f. évi sept. 1jétől 1839 június végeig) a' növendékek fölvetelére, kik a' rector 's illető prof. uraknál bemutatandók, folyó évi sept. 1—5ke rendeltetett.

Mohács, jul. 25kén: Városunk jul. 22kén fizette le hála- 's tiszteletadóját felejtethetetlen földesura, 's főpapja négyesi Szepessy b. pécsi püspök véletlen elhunytát keseregve azon gyászmezei alkalmakor, melly a' korán elköltözött főpásztor lelkeért a' várostemplomban tartatott, az áldozatot helybeli lelkész Zdravics János sz. széki jegyző és tanácsbíró mutaván le a' mindenhatónak, a' megye több tisztjei, k. sóhivatal díszöltözötben, az uradalmi tisztviselők, a' városi tanács és számos minden vallásu polgár jelenlétökben, melly alkalommal egy a' szomorú czélnak mindenben megfelelő gyászalkotvány, az elhunyt nagypap és polgárnak mellképével 's több főpapi czimerrel fölékesítve fájdalommal példázta azon nagy vesztéséget, mellyt a' város jó földesura kora eltűntéből érez 's e' közérzelemben Mohácsesal nemcsak Baranya 's egész pécsi püspökmegeye, hanem a' neuiz. tudom. akadémia és általányosan az egész magyar haza és szentegyház őszinte benső bánattal rokonul. Vale grandis anima!

KÜLÖNFÉLE: Uralkodó királynéknk ő es. kir. fősége névünnepe tiszteletére a' budapesti német színházak is ki valának világítva f. hó 25dikén és 26kán. — Rosenthal Izsák pesti nagykereskedő f. é. april 24kén, mint súlyos betegségből fölgyógyulta napján, az árvától károsultak fölségelésére ajándékozott 300 fr., mellyből Pest 125, Buda 80, Ó-Buda 40, a' két testvérváros környéke 25, 's Esztergom 30 forintban részesült. Továbbá a' budai szegények házat, pesti polgári kórházat, az árvák pénztárát, izraelita kórházat és egyházi pénztárt, a' városi sz. egyházat, evang. és reform. sz. egyházakat, valamint szinte a' görög-oláh felekezetét, 's a' vakok és süketnémák intézetét egyenkint 25 forinttal segíté. Mult hónapban elhunyt édes anyja temetésekor, Nathan és Leopold biztosai által 428 váltó forintot osztott ki, valláskülönség nélkül a' temetésen jelen volt szegények között. Ugyan ez emberbarátnak köszönhetni, hogy a' megosztott két izraelita vallási felekezet ismét egyesült, valamint az izraelita iskola jó rendezetét 's jeles tanítókkal ellátatását is, 's ugyanő a' gyászos emlékü göresmirigy pusztításakor számos szerencsétlent vigasztalt jöteleményivel. — Waldstein János gr. szatmári nagyprépost f. é. jul. 10dikén élte 73ik évében elhunyt. Első műveltségét a' bécsai helyi katonai akademiában kapá a' boldogult, 's II. József császár alatt mint hadnagy jelen vala Belgrad ostrománál. Gyöngé testalkotása miatt papi pályára lépven a' hittudományokat Egerben végzé, melly megyében káplán lett 's utóbb

Csehországban lelkész, honnan visszatért az egri roppant megyébe 's annak két püspökségre 's egy érsekségre osztatásakor egyike lett a' Szatmárra kinevezett uj kanonokok közt, 's részint mint püspökhelyettes, részint pedig mint szatmári lelkész közlegületre vivé egyházi hivatalát. Később, mint nagyprépost, gyöngélkedő egészsége miatt, visszavonultan éle. Mindenek iránt leereszkedő nyájassággal 's vendégszeretettel viselték ugyan; de főleg papokhoz 's katonákhoz. — Szombathely környékén ásatni szokott régiségek közt, mellyek a' hajdani Sabaria nagyságát hirdetik, említésre méltó egy alabastrom mellkép is, mellyt jul. derekán a' városi szőlőhegyeknél, óranegyednyire a' várostól, gyermekek találtak. A' nagy, kiálló 's mély gondokba merült homlokra gyéren simulnak a' rövid hajak, 's a' fej hátrészére fűzött repkénykoszoru valamelyik romai imperatorének gyaníttatja e' mellképet. H-k. — Szlatinán jul. Ijén fényes egyházi 's katonai ünnep vala emlékül, hogy épen száz évvel ezelőtt Ferenc és Károly (később római császár) lotharingiai hegk e' vidéken csudásan menekvének még ellenséges kezektül. — Bezdedinben (Sáros megyében) részvényes társaság állott össze szeszfőzésre, a' legujabb felföldözések és Gall Lajos tüzelési rendszere szerint. E' gyár naponkint 170 mázsa burgonyát dolgoz fel, vagy 55 mázsa gabonát 's naponkint 600 pint szeszt készít. — Magdeburgi hírek szerint jul. 3kán az ottani gyapjувásárra ez évben 536 mázsaival szállítanak kevesebb gyapjut a' tavalyi összes mennyiségnél. Nagyobb részét a' vásárra szállított 7340 mázsának még lerakás előtt megvevék, ugy, hogy csak 515 mázsát rakhatának az illető tulajdonosok, 's e' mennyiséget is azonnal elkapkodák a' vevők. A' mosást általányosan dícsérik, 's az ár következőleg mutatkozik: közönséges gyapju mázsája 40—50, közép 60—65, jó közép 72½—82½, finom közép 85—87½, finom 90—95, legfinomabb 110 tallér. — Hannoverában jul. Skán 4500 mázsa gyapjut adtak el meglehetősen emelkedett áron a' tavalyiakhoz képest. — A' szatmárnémeti reform. gymnasium főkormányára b. Vay Miklós k. táblai báró nagy ünnepélyel a' polgárság örömtisztelkedései közt július 15kén lépett.

Amerika.

Rio-janeiroi maj. 21ki levelek szerint Rosas kormányzó jelenté Leblanc hajóvezérnek a' szerződés azon föltételei elfogadtatását, mellyeket előbb az argentinai republica félrelöke. Legujabb hírek szerint Rosas nyilatkozatára Leblanc hajóvezér az ortromzár alul fölmenté Buenosayrest, mi azonban még valósulásra vár. —

Veracruz majus 27ki hírek szerint a' mexicói kikötőknek francziák általi ostromoltatása folyvást tart 's végét sem reménylik, miglen angol közbenjárás az egyenetlenségeket el nem hárítja. A' republica elnöke rendkívüli teljeshatalmat kívánt a' congressustól szerződés-köthetésre, mit azonban megtagadának. Az utolsó raknaszád elmente óta a' francziák 5 idegen hajót fogtak el, de nem sok időre elbocsáták, mert Havannah felé láták elhajózni. A' mexicói kormány minden mázsa kényesűre (higany v. szered) melly az ostromzár alatt és utána egy félévig hozzátik be, 5 dollar jutalmat tón föl, azon föltétellel azonban, hogy a' higany ne legyen francia tulajdon, ez esetben pedig el fog koboztatni. Némelly kikötőket, mellyek ezelőtt esempárusság miatt már rég óta záratva tartattak, most meggyitottak a' mexicóiak idegen áruk bevitelére végett, mi a' francziákat ostromzári sereg-szaporításra kényti. — Ujabb hírek szerint a' francia hajóserget Veracruznál szándék összpontosítani a' város földözttetése végett és San Juan de Ulloa vár megfámadtatásáért, mert a' mexicóiak nem nagy kedvet mutatnak engedésre. A' mexicói csapatok vezérségét Santa Ana vevé át. A' mexicói dolgok jelen állapotjárul egy ujjorki lap következőleg nyilatkozik: „Santa Ana, ki mezei jószágán ugy szólván számkivetésben élt, ismét föltünik a' politikai pályán. Ha egyszer kezében a' fegyver, nem tudhatni, mikor szünend meg e' ravasz katona (a' mexicói Napoleon, mint őt szerényen nevezik). Tan még titkon élesíti a' lángot a' mexicóiak 's francziák közt ismét elnökségre jutathas végett. Bustamente bosszankodik, 's midőn Veracruz az ellentül védi, saját zászlóját tüzi ki kétségkül pártszerzés végett, 's kevés idő leforgása után ismét mint kormányfőnök jelenend meg, a' külhatalmakra nézve veszélyes ellenül. Azonban szavát adá Houston tábornoknak a' szerződés szigoru megtartására, mi által Texas republica függetlenségét 's önállóságát megisméri. Bustamente, saját érdekét tekintve, nem mivelhete következtlenebbül, mint midőn fegyvert ada Santa Ana kezébe.“ — Tampiconal egy francia ostromzári hajó 's britt hatóság közli összeütkezés könnyen rosz következményeket szülhete. Tampico ugyanis 18 álgys francia briggt által ostromoltván, a' hajó egyik hadnagya Sloop hajóra mene, mellyen Crawford britt consul akart elutazni, és Sloopnak a' francia brigghoz csatlakozását kíváná. Crawford mint britt consul ellenállá e' kívánatnak; mivel azonban sem egyenruhája nem volt, sem pedig utilevele Baroche hajóvezértül, hitel nem ada neki a' francia hadnagya és Sloopot fölglalá; később azonban a' hajóvezértül irást hozának, 's a' britt consullal bánás ellen hatalmasul szólalkozván, a' francia hadnagya az angol hajót szabadon bocsátá. — Buenosayresi majus 17ki hírek szerint La-Plata folyamot a' francia sereg folyvást szigoru ostromzár alatt tartja. A' perui kormány valparaisoi kikötőnek aug. 26ára ostrom-

zár alá vételét nyilváníttá; visszatörölés azonban a' chilli kormány Callao s Peru éjszaki kikötőt majus 17-től veendi ostromzár alá. — Riojaneiroi május 27ki hírek szerint Calmon du Pin pénzügyminister különféle terveket nyújt be mind a' két kamrának; legnevezetesebb közöttük a' küladóságnak bellé tétele. — Sirius gőzös tizenhat napi utazás után Ujyorkbul Plymouthba érkezik s Ujyorkbul jun. 30ig terjedő lapokat s leveleket hoz. A' kormány sub-treasury törvényezikkét a' követház 125 szóval 111 ellen félreveté. Azonban a' bankoknak bizonyos feltét alatt a' statuspénz letétheleül használhatása 110 szóval 94 ellen el lón fogadva. A' sub-treasury törvényezikk félrevetéséről az ellenzési lapok következőleg nyilatkoznak: „Ha a' congressus a' közpénzeket a' végrehajtó hatalom ellenörködése alatt hagyja, a' vesztegetésnek tár utat, mi az új elnök választásig nyitva áll; a' kormány a' szavazási bódékat párthiveivel tölti el akkor, kik, zsebökben a' nép pénzével, megvásárolják a' szavazatokat. Csudálatos szabadulás, dicsteljes diadal!“ — Az elnök Charles H. Forbest megismeré Ujyork városra nézve texasi consulnak. — Az eyleszettnek híresztelt Papineau, a' Commercial Intelligence szerint, nóstul Albanya érkezék. — Ujorleansban jun. 18kán ismét tüzvész dühöng; a' kárt 250—300 ezer dollárra becsülik, a' házak azonban nagyobb részint tüzkármentesítve voltak. — Az amerikai lapok telvék a' gőzösekön történt szerencsétlenségekkel, „Northst. Louis“ gőzösöve szét pattant ismét, miáltal többen megsérültek; „Musco-gee“ hajótörést szenvedett; „Tomechi“nek gőzkatlana pattant el, hol ismét több ember megsérült, hasonló történt „Beaver“en s „Varennes“ elégett. — A' canadai „parti-harcz“nak ugylátszik nem egy hamar lesz vége; az albanyi Argus crül következőleg nyilatkozik: „A' tavasz kezdetén egy csapat szökevény ül meg sz. Lőrincz folyam „ezer sziget“; vezérök William Johnson, Bill Johnson név alatt ismeretes e' tájékon, ki Robert Peel gőzöst fölégeté; születésre canadai, mintegy 58 évű, erős testalkotásu, szilárd és rendíthetlen lelkülettel; négy gyermeke van; az utolsó angol-amerikai harcban ez utóbbiaknál kém vala; e' harc 6ta French-Creeke lakott majd mint kereskedő, majd mint esempárus. 150 főnyi sereg feletti kormányzóssággal dicsekszik; mi ugyan aligha való. Johnson főhadi szállása Wallace erdőség Wellsislandon felül egy szigeten, angol birtokban; a' helyt igen erősnek mondják, de keveset tudhatni róla, mert Johnson csak azt bocsátja magához, ki csapatjához tartozik. Állítása szerint 12 emberrel képes magát 200 ellen védeni. Az ugynevezett „ezer-sziget“ száma mindössze 1700, a' legnagyobb 10 angol mérföld hosszúságú, melly a' többieknel fokonkint egy pár lábba leolvad. Wells-Island legnagyobb sziget e' csoportozatban st. Lőrincz folyamon s nem mehet hajó töle távolabb egy pisztolylövésnél. E' sziget 25 □ mérföldet foglal el a' folyamban néhol 10 mérföldnyi hosszúsággal (a' mérföldek itt mindenütt angolok.) Johnsonnak több apró hajója van, emberei erősen fölfegyverzetek; ő maga, övében 6 pisztolyt s két tört hordoz. Legnagyobb szerencsétlenség, hogy e' szigetekon többnyire törvény nélküli s zsvány nép lakik, kiknek lélekisméretét a' rablás nem nyugtalanítja, ha haszon háromlik rájuk. Hü számolás szerint Johnson e' szigetekből ezer harczost állíthat elő minden perczben, ide nem számítván a' több ezerre menő, Niagara s Ogdensburg közötti, szökevényeket és kalandorokat; nem is képzelhetni, hogy a' községi katonaság a' kormánnyal egyetértőleg, legjobb szándék mellett is, képes legyen őket kiirtani. Kormányi csapatok több határontra fölszta és fegyverzett hajóereg szükségés a' polgárok élete és vagyona biztosítására s a' tenger és folyami kereskedés ótalma végett, mirül már Marcy Ujyork status kormányzója a' közpékkormánynak illő előterjesztést lón. — Montreali jun. 26ki hírek szerint: „Felsőcanada erdeiben tanyázó számtalan békétlen jun. 21kén Niagara mellett Short-Hill közelében a' kir. lovasság egy kised osztyálát megveré s lefegyverzé; jun. 25kén azonban e' tájon második esata történt, mellyben a' lazadók egész ereje megtöretett, vezérüket elfogák és zászlajikat zsákmányul ejték. Számos csoport és 600 indián harczos fogá őket körül. A' foglyok közt sok amerikai van, kiket azonnal hadi törvényszék ítélend el. E' esatavesztés jó következményeket ígér. George Arthur fölsztyálást intéze a' néphez, mellyben az amerikai Niagara határokna minden közlekedést megilt. A' rochesteri Democrat azt ügyekszik terjeszgetni „ hogy Durham zsarnokot a' britt kormány visszahívá“ s ugyan e' lap írja: „miserint Experiment britt gőzöst a' toron-toi gyarmatkormány fölfogadá Bill Johnson ellen az ezer szigetnél.“ Hir szerint Johnson IV. William angol gőzöst is megsemmíté. Short-Hillnél az angol harczosok száma 1500, a' hazafiaké pedig 600 vala, ez utóbbiak vezére, Chaundler, mielőtt elfogák, hármát ött le pisztolyagyával. Rög-töni ítélőszék elibe állíták, s eddig tán már agyon is lövék. —

Spanyolország.

Bayonnei lapok szerint a' trónkövetelő jul. 13kán Estellába érkezék s másnap az ott összesereglett zászlóaljak fölött szemlét tartott. A' pattantyuság és britt segédesapat jul. 14kén Comet gőzösen és három szállítóhajón San Sebastianból Santanderbe indulának, honnan azonnal Alsó-Aragóniába fognak nyomulni. Az éjszaki hadsereg fő tábori szállásáról érkezett újabb hírek szerint Estellát megtámodni már csakugyan változhatlanul elhatározá Espartero. A' penacerradai erősségek helyreállítása után Espartero serei nagyobb részével Vitoriába ment, s a' város védelmét Zubano tábornokra bizá. Vitoriába néhány napig pihent a' sereg, mivel 14 nap óta szakadatlan munkálatban vala, s ruháit sem tevé le. Jul. 4kén Miranda del Ebroba érkezék Espartero, hol főtábori szállását szándékozik föllütni. Az ujonnan szerkésztett britt segédesapat is uton van Esparteroval egyesülés végett. Noha Cabrera legfélelmesb ellensége, az alkotmányosoknak, még is minden esetre nagy következményü lenne Navarrában vagy Ebro mellett kiküzdendő minden győzelem s kívánatosb bármely szerencsénél Alsó-Aragonia vagy Valencia tartományokban. Spanyolországban minden hadi munkálatra nézve legfontosb időszak az aratás. Sem carlosiak, sem királyné emberei nem képesek takarás előtt fontos munkálatot véghez

vinni. Penacerrada elfoglalása annyiból is igen fontos, mivel az által valóban urai valának a' carlosiak a' síkságnak s az egész termést minden évben hegyeik közé hurezolák. Komoly megrohanása a' fözendült tartományoknak aratás idején nagyobb hatást gyakorolana a' baski tartományok lakosira, mint husz hegyi vár elfoglalása. — Villiers távolléte alatt Harvey lord leend vezére az angol követségnek Londonban. A' kormány szigoruan üldözni szándékozik a' szabadelműeket; de a' hatóságok ellenzésiben alkalmasint legyőzhetlen akadályokra fog találni. Sarreból julius 7dikéről következő levelet közöl a' M. Chronicle; „Tegnap érkezém ide, a' szabadtékosok erejét kitudandó, s nem kis mértékben bámulék: látván, miszerint olly kevés készületek uralkodnak e' helyen, mikből nevezeteseb hadszállítvány készüését gyanítani lehetne; ma azonban tapasztalám, hogy csakugyan számos ember áll már Munagorri szolgálataiban. Ma beszélék Munagorrival is, ki épen foglaltos vala 2800 emberét kifizetni, kik jobbadán a' trónkövetelő seregeiből pártolának zászlai alá. Egyetlen puskát sem láthatni Sarreban, s mégis meg vagyok győződve, hogy igen rövid idő alatt bizonyosan lesz annyi fegyver együtt, mennyire e' seregnek szüksége van. Sarre egyike azon helységeknek, mellyeket olly sűrűn találhatni az alsó Pyrenéekben, és számos majorságtól van környezve, mellyek tulajdonosival Munagorri szerződésre lépett emberei alkalmazása végett. Mivel a' szabadtékosok csak minden szombaton kapják zsoldjokat, egész héten munkába állanak a' környékbeli földbirtokosoknál, s innen van azután hogy a' Sarreba jövő első tekintetre nem is gyaníthatja a' készülő katonai vállalatot. Még most katonatisztekben nagy hiányt szenved Munagorri's csak többnyire alisztek vezérlik az egyes századokat. Négy tisztje a' volt angol segédesapatnak ajánkozék már Munagorri sereginél szolgálatba lépésre, s Munagorri tárt karokkal fogadandja őket, ha az e' végből megkérdezett Hayl. nem ellenkezik, mit nem is gondolhatni, ha eddigi pártoló lépteit meg gondoljuk. Mivel e' napon fizeté embereit Munagorri, tehát alkalmam vala azok nagyobb részit láthatni. Sokkal jobb kültekintetűek a' királyné bár mellyik castiliai osztyálánál; legfőbben navarraiak, de guipuzcoaiakat és biscayaiakat is láthatni köztük. A' pattantyuság és lovasság számára kiszemelték, mintegy 200an, csupán Navarra lakosiból állanak, s együlegyig vitézi külsővel bírók; hat lábna alacsonyabb ember ninesen közöttük. Legfőbb figyelmet azonban minden esetre azon körülmény érdemel, hogy mindnyájan legnagyobb lelkesülést táplálnak magukban ügyök iránt, s alig várják azon pillanatot, mellyben tetteleg fognak fölléphetni a' trónkövetelő ellen. Hiszik egyébiránt Sarreban erősen, miszerint Munagorri igen számos párthivre fog találni, mihelyt megindul seregeivel, mert eddig sok ember csak azért nem merésze mellette nyilatkozni, mivel fél, hogy hátra hagyandó családjá ki nem kerülendheti a' carlosiak dühös boszuszomját. Zagarramurdi erősített kis helység Sarre közelében leend az első tárgy, mellyen a' szabadtékosok erejüket megpróbálandják. Két carlosi század védi e' helységet; de általányosan hiszik a' környéken, hogy önként megnyitandják Munagorri előtt a' kaput és seregéhez fognak csatlakozni. Az eddigi történetekből s körülmények szerint némi bizonyossággal következtethetni, hogy három hét múlva átéléndhet a' határokon Munagorri. Egy kérdésemre ezt válaszolá Munagorri: „Noha nem lát Ön most nálam fegyvereket, azon pillanatban, mellyben azokra szükségem leend, mégis annyi-val bírok, hogy kétszer ennyi embert is elláthatok a' szükségességekkel.“ Néhány nap előtt egy altiszt hölgyruhát öltvén magára meg akará gyilkolni Munagorrit; ez már előre értesülve volt a' dologra s egészen előszobájáig engedé jutni a' gonosz szándékút, hol megfogatá őt s átadatá a' francia hatóságoknak. Tört találtak nála, s Munagorri pártolása nélkül azonnal fölládozták volna őt iszonyu dühöknek a' fölingerült katonák. Egy carlosi tisztet, ki Munagorrihoz szegődvén, seregeit elpártolásra törekvék bírní, Bayonmába hurezolt a' katonaság, hol rendőri felügyelés alatt tartják.“ — Madridban jul. közepén összeesküvett födözének föl, melly meglehetőes erős csapatot szándékozik kiállítani a' trónkövetelő számára. Egy Segovia előtti kertben számos e' czélbul összevásárlott lóra, löszerre és fegyverre bukkantak. Epen midőn már kitörnie szándékozanak tervükkel a' zendülők, meglepé őket az érintett kertben a' királyné katonasapatja s valamennyit elfogá. Nevezeteseb közülök egy nemzetőr, don Jose de Ortiz de Valesco; la Perdiz carlospárti vezér már közel vala csapatostul, segitendő a' zendülők szándokát. Most már tetemes haderőt küldött ez ellen a' kormány. Nem gondolhatni neveltségéb állítást azokénál, kik folyvást mondják, hogy a' mérsékpártiak zsarnok uralkodását többé ki nem állhatni, s hogy a' tartományok helyzete naponkint iszonyubb kezd lenni, a' valódi hazafiak számüzetése pedig kiállhatlan. Csalatkoznak ezek; ninesen már mérséki párt, mert azon személyek többsége, kik e' nevezet alatt összeállának, naponkint inkább meggyőződik azon igazságról, miszerint teljességgel lehetlen betölteni az alkotmány minden bötűjét s egyszersmind kül- s bel-ellenséggel megküzdenni, s visszavonul az olly ministerségtől, melly nem képes a' naponkint megújuló összeesküvéseket elfojtani és illeleg megbüntetni. Ezen emberek már elég látrak nyiltan kimondani hogy Spanyolország erőteljes egyedüluralkodót kíván. E' nézet terjedni kezd a' fővárosban s talán nem sokára nevezetes történeteket fog szülni. Az ostromzár alá vetett tartományok is csupán ebben vélik üdvöket föllelhetni s csupán azon soha nem nyugvó párt, melly a' népmozgalmakat igazgatja, hogy zavarosban halászhasson, s elleneit nem számúzi ugyan, hanem nyilt téren meggyilkolja, csupán ez kürtöli folyvást, hogy a' ministerség zsarnoki önkény szerint, az alkotmányt sértve, uralkodik. Mind a' két párt, t. i. a' föllengősi és volt mérséki, átlátni tanuló, hogy beirtott papirt még nem mondhatni alkotmánynak, s hogy olly intézvényeket, mik a' népet boldogítják, nem törölhetni el büntetlenül egy önkénytes tollvonással. Mind a' két párt tehát most már határozottan kimondja nézeteit és közep uton nem akar többé haladni. — Mondják, Oraa azon pillanatban Morellát fogja megtámodni egész erejével, mellyben Espartero Estella ellen elkezdendő

az algyuzást, tanács a' pap szándékozik u Madridb vaslatnak, m fölvételére. A s hihetőleg ülés, és szan Mancha és T terrel fog lev örálláson nem tonaság egye A' ministersé ayuntamiento kérelemnyujt A' ministersé cletbe léptetn Az alkotmány tero 30 ezer nek alig fog hatósan meg lospárti vezé 11iken, mid heted magáva zék, honnar szatérni. — rea ottani föl kik ellenzeno főkapitány pá gyanut ébres csoportozni k nak föl a' hol fegyvert rag lők elől, de a' főkapitány ni a' madridia rányra szolgál vetségi titok saért könyör lesz hagyatv risi sajtó. — ki tartomány s angol kor lalatosak Ba náltatik, hol az angol köv

A' par ham grófnak a' gróf, min ugyan kötel kalatit fölfü zés mindazá kormányi ut hat tanácsot meg, midőn A' ministere vást allítá, előlegesen s le egészen a csapat elsz ba kerite a' éjszakamer bocsáta köz lekedést a' zendülőköt. Lond nál Bucking Coburg-Go Tegnep So három órat katonai tis diszruhába élteté az ü zassága“ vény meste a' különöse lán“ tündö hget Viktó elmellőzött Összesen 4 sohajtozna ket. Nemo egészes legényt; k lik a' hitvá menyasszo megvaltozt

az alguzást, hogy az elenség egyik része ne segíthesse a' másikat. A' tanács a' papság ideigl. fizetését megajánlá. Cordova tábornok Mexicoba szándékozik utazni, és a' republikaival a' francziák ellen harcolni.

Madridban jul. 9ikén kezdé meg a' tanács vitását azon törvényjavaslatnak, mely szerint a' kormány hatalmat kapna a' rendkívüli hadiadó fölvetelére. A' követkamra már megajánlá e' szabadságot a' kormánynak, 's hihetőleg a' tanács sem igen fog ellenkezni. Jul. 22ikén lesz az utolsó ülés, és számos követ elhagyá már Madridot. — Narvaez főparancsnoka lett Mancha és Toledo tartományoknak, ezentul tehát közvetlenül a' hadminiszterrel fog levelezni. Meer b. Barcelonába érkezte óta e' városban minden örülláson nemzetőrök teljesítik a' szolgálatot, mert valamennyi rendes katonaság egyesülten Cabrera csapati ellen indulásra kapott parancsot. — A' ministerséget most, miután a' cortestül többé ninesen mit tartania, több ayuntamiento haragja kezdi üldözni, mellyek aláírási íveket keringtetnek kérelemnyújtásra a' kormányzó királynéhoz ministeri elbocsátása végett. A' ministerség jókor megtudá e' dolgot 's azonnal sietve rendszabályokat letbe léptetni a' tartományokban e' változat minélelőbbi elnyomhatására. — Az alkotmányosak már végkép elhatározták Estella ostromlására; Espartero 30 ezer harezossal fogja megszállani e' várost, melly illy roppanterőnek alig fog ellen állhatni, ha csak Maroto, az új carlosi fővezér, igen határozatosan meg nem támadandja őt. — A' Messenger szerint Osmaismért carlosipárti vezért, ki az utóbbi időkben Pamplonát ostromzár alatt tartá, jul. 11ikén, midőn egy számos kíséretű alkotmányos hűnököt elfogni törekvék, heted magával agyon verék. — Villiers angol követ Madridból Parisba utazék, honnan csak jövő novemberben szándékozik követségi helyére visszatérni. — Malagában igen komolyszerű zendülés támadott, melly Palarea ottani főkapitánynak életébe került. Pascual és Escalante volt követek, kik ellenzandületi mozgalmik miatt hosszabb idő óta börtönben ülének a' főkapitány parancsából, most egymásután hirtelen meghaltak, mi azon gyanut ébreszté, hogy nem természetes halállal multak ki. A' nép azonnal csoportozni kezdé 's makaesul kíváná, hogy nyilvánosan bonczoltassanak föl a' holttestek. Ezt Palarea nem akará teljesíteni 's a' fölingerült nép fegyvert ragadott. Látván a' veszélyt Palarea, meg akart szökni a' zendülők elől, de a' katonák egyesülének a' néppel 's a' kapu előtt agyon verék a' főkapitányt. — Fezensac hg franciaia követtel nem tudnak megbarátkozni a' madridiak; a' könnyű franciaia vér gyors mozgékonyasága mindig botrányra szolgált alkalmul a' spanyolok előtt. Drouyn de Chuyus, az első követségi titoknok, ki már két követ alatt szolgált köz elégitelre, elhivatásáért könyörg a' franciaia udvarnál, mit ha megnyerend, egészen magára lesz hagyatva Fezensac, kinek ügyességében nem igen vél bizhatni a' parisi sajtó. — A' Bon Sens szerint a' kormány megismerni szándékozik a' baszk tartományok függetlenségét, és a' véduralkodást fölöttük a' franciaia 's angol kormánynak átengedni, melly terv létesítével Arnao és Caze foglalatosak Bayonneban. Különös, hogy Caze most illy fontos ügyben használattik, holott nem igen rég, Calatrava ministersége alatt, különösen az angol követ unszolására, hazájából száműzeték. —

Anglia.

A' parlament elibe terjesztett utasításokból, miket a' kormány Durham grófnak adott a' canadai végrehajtó tanács iránt, kiviláglik, miszerint a' gróf, mint főkormányzója a' britt-éjszakamerikai tartományoknak, csakugyan kötelességét követve eselekvék, midőn a' végrehajtó tanács munkálatát fölfüggeszté, 's így ellene semmi vádat föl nem hozhatni. Az ellenzés mindazáltal ezzel még nem elégszik meg, hanem azt vitatja, hogy a' kormány utasításokban előforduló e' szavaknak: „A' főkormányzó választ hat tanácsot, de csak józan böcsületes életű férfiakból“; a' gróf nem felelt meg, midőn az erkölestelen életű Turton tagjává nevezé ki e' tanácsnak. A' ministerelnök Turton kineveztetéséről nem akart semmit tudni, 's folyvást állítá, hogy mint egészen meghatalmazott nem is vala köteles aziránt előlegesen szólani Durham. — Felső-Canadában még most sem csilapultak le egészen az elmék; jun. 21kén ugyanis Niagara közelében egy zendülő csapat elszelyeszté két lovas csoportot; utóbb mindazáltal többet hatalmába kerité a' kormány e' zavargók közül 's együl-egyig kivégezté, noha éjszakamerikai szabad polgárokat is talált közöttük. Arthur fölszólítást bocsáta közre, mellyben szoros büntetés alatt tiltja Niagara partin a' közlekedést a' szabad tartományok lakosival, kik mindig készek segíteni a' zendülőket. —

London, jul. 17kén: Tegnap délután nagy udvarlat vala a' királynénál Buckingham palotján. Az azt követett térszalagrendi gyűlésben Szász-Coburg-Gotha hget szokott ünnepélyel a' rendjellel díszesítette a' királyné. Tegnap Soult tábornagy fényes kísérettel meglátogató a' londoni Tower 's három órát töltött el a' sok és drága fegyverszemleletében. Jöttét 's távoztát katonai tisztelgésekkel üdvözlék: algynok dörgének, egy lövésszázlóalj díszruhában tisztelge, a' hangászkar a' nemzeti dalt zengé 's ezer torok élteté az ünnepélyesített franciaia tábornagyot. A' Satirist „A' királyné házassága“ czím alatt ezt írja: „Két három hét óta vígan üzik a' eselszövény mesterségét udvarunknál. Mindenek fölött, ugy látszik, Franciaország a' különösen kegyelt hon, valamint hős is még folyvást mint „nagy oroszlan“ tündöklök. Most ezen fontos tárgy forog fen: mikép kelljen Nemours hget Viktória királyné férjévé tenni. György (Cambridge) hget tökéletesen elmellőzteté az udvarnál a' fiatal franciaia élénk 's mozgékony ügyessége. Összesen 4 jelöltet számítnak most Londonban, kik a' fiatal királyné keze után sohajtoznak, t. i. Nemours, Cambridge György, Szász-Coburg és Nassau hgek. Nemours hg jó nevelésű ugyan, jó kedélyű, meglehetősen esinos külsejű és egészséges, ép, erős, mi nem kis mértékben szokta ajánlatossá tenni a' völegényt; de katolikus. Lehet ugyan, mert francziáktól könnyen kitehlik a' hitváltoztatás, hogy a' hg készenek nyilatkoznék ez áldozatra a' szép menyasszonyért, de Anglia csak megvetéssel fogná fogadni azt, ki hitét megvalteztatá. Utána mindjárt következik Cambridge György hg; ki né-

zeteit és neveltetését ismeri e' reményteljes hgek, az bajosan fogja ő fölségének tanácsolhatni, hogy neki adja kezét. Mellőzve minden személyes tekintetet, elég szavaink igazlására azon szomorú körülmény, miszerint bizonyos nyavalya uralkodik e' családban, melly még annak egy tagját sem kimélte meg. E'szerint tehát most már csak a' két utóbb említett hg közt választ hatna a' királyné. Mind a' kettő jó nevelésű és protestans, 's mindkettő kitünőleg szabadelmű és alkotmányos szellemű atyának gyermeke. Sokat szólának már a' királyné korábbi vonzalmáról, melly minden böles határozatit dugába dönthetné a' makaes tanácsnak és politikai nézeteknek, de ezt már, mint jól értesültek tudni akarják, rég feledé a' királyné. — A' Court Journalban következő megjegyzést olvashatni: „Gillon indítványa félre vetése következtében Sussex hg évdiája fölemeltetése iránt nem sokára kir. üzenet fog az alsóházba küldetni azon kéressel, adatnék Sussex hgnek még évenként külön díj 6 ezer font sterling, még pedig házasság tekintetéből, melly még a' parlament szünidő alatt köztudomásul fog adatni.“ — Hire jár miszerint az olasz dalszínészek szünideje alatt német daljátékokat szándékozik adatni a' királyné, mivel, saját nyilatkozata szerint, az angol énekesek meggyilkolnák a' nagy Mozartot. „Ha, mond a' Satirist, e' nagy sérelem csakugyan megtörténék rajtunk, ugy a' közönség alkalmasint elég érthetőleg fogná előadaskor érzelmeit nyilvánítani, bár ki jelenlétiben is.“ — Jul. 12kén, mint évnappján a' boynéi csatának, Irland több vidékin ez évben is zavarok ütének ki, noha mindent elkövete a' rendőrség, mivel esöndet vélt eszközölhetni. Éjszaki Irland több résziben, hol a' protestansok száma meghaladja a' katolikusokét, az orangeférfiak nyilvános pártjárdalokat kezdének ingerlő föliratu zászlókkal. Pettigo helységben Maguire Tamás ismért kath. lelkes arczképet megégeték. Wexford kerületben több helyen igen véres tusára került a' dolog az orangisták és katolikusok közt. Emberéletbe mindazáltal nem kerülének a' zavargások, holott eddig ilyenkor mindig több gyilkosság szokott történni. — Viper angol hajó, parancsnoka Wimmiet hadnagy, a' nyugatafrikai partvidéken egy portugál hajót fogott el 306 fekete rabszolgával, mi világos tanúságul szolgálhat, hogy Portugalia csakugyan még sem akar fölhagyni az annyira gyalázatos rabszolgakereskedéssel. — Egy utazó állítása szerint, ki Burnes kapitány kíséretében járt keleten, Wolff, az ismért zsidó térítő, Habulban, és Afganistanban, tartózkodtakor az előbbi keletindiai főkormányzó rokonának adá ki magát, — Londonban néhány nap óta egy második Shakspeare Vilmos tárgya a' közbeszédnek, ki egyenes vonalban származó ivadéka gyanánt lép föl a' halhatlan emlékezetű hasonnevű drámaírónak. Mint nagyhírű őse, ugy ezen új Shakspeare is, mint költő és színész mutatá be magát a' londoni közönségnek. Egyik dramájának czíme „A' királyné parancsa“; azonban az eddig adott kettőt egyhangulag igen silánynak mondják, szerzőjük egyébiránt, mint színész, némi ügyességet mutatott. Mi származását illeti, egyenes ágon teljességgel nem képes hitelesen fölvenni eredetét a' nagy költészhez; lehet azonban, hogy valamely mellékág ivadéka. — Smith angol hajókapitány bizonyítványokkal megmutatni szándékozik, miszerint Robinson Crusoe szigetét újra föltalálta, 's hogy az a' mostani Tabago, hol a' benszülöttek meglepő hasonlatosságú regéket beszélnek, egy ott magányosan lakott európaíró, Crusoe történetivel. — Pique hajó 20 nap alatt híreket hozta Quebecből, mellyek szerint a' canadai népet folyvást békés érzelmek lakják. Durham gr. közzutazást szándékozik tenni valamennyi tartományban. Mint mondják, egyesült britt-amerikai hajócsapatot szándék Landham kapitány parancsi alatt szerkeszteni a' sz. lőrinczi martalócok ellen. — Sidneyben jelenleg egy férfi él, ki lezckéket adhatna az evés ns mesterségében. Ő ugyanis egy óra alatt 25 font marhahúst képes föllalni aránylagos mennyiségű kenyérral és főzelékkel, mit közönségesen annyi sürrrel szokott leöblíteni, hogy 12 férfi is fálnak menne tőle. — A' parlamenti ülések legközelebbi napokban érdektelenek valának, 's többnyire csak az irlandi testületi törvény egyes czikkei vitatása körül mozgogtak, vagy pedig a' toryk holmi éretlen kiértékekkel háborgaták a' ministerséget, Canadátés Durham gr. küldetését tárgyzólag. Brougham l. szokás szerint a' rabszolgaság-megszüntetés hozá ismét szönyegre, említvén, hogy Antigua szép példáját már több apró gyarmat követé, minek következtében most 355 ezer fekete ember örvend tökéletes szabadságnak. Szavait így zárá: „Az anyaország parlamentjének kötelessége azon gyarmatokról gondoskodni, mellyek nem bírnak tulajdon törvényhozósággal, 's helyettük cselekedni, azaz: időszerű előzményekkel megóni a' gyarmatosakat a' rabszolga-zendülés mulhatlan iszonyu következményeitől. Időtül függ itt minden, 's egy nap is szörnyű szerencsétlenséget szülhet. Mindenne kényszeritem Önöket, mylordok, intézzünk fölirást a' királynéhoz a' rabszolgaság azonnali megszüntetése iránt.“ Glenelg elhárítá a' nemes lord félelmét.

Julius 15dikén a' gyönyörű készületű Stafford-Houseban Sutherland herezeg pompás lakomát ada a' bel 's külföldi politikai nevezetességeknek. Soult tábornagy, ki folyvást naponként nézdeli London nevezetességit, 's még mindig és mindenütt példátlan hő lelkesülettel fogadtatik, jul. 21kén fiával 's kísérete egy részével Liverpoolba menend, teljesítendő az ottani testület kívánatát. Ezt 25ikén még egy fényes udvari bucsuzó lakoma fogja követni 's aztán Soult Angliát elhagyandja — Wellington hg lakomájáról pótlékul azon körülményt hírlík, miszerint Soult tábornagy iránt kitüntetett gyöngéd figyelme annyira ment, hogy Napoleon azon híres óriási márványszobrát, melly Canova műve és Apsley-house előcsarnokában áll, talpazattól állig leggyönyörűbb virágokkal födeté, mellyek csak fönséges arczát láttaták a' nagy császárnak és a' győzelmi istennőt tartó kezét. Asztalnál, midőn a' vörösré fött rákok kerülének sorra, tréfálva így szóló a' tábornagyhoz Wellington: „Most engedni kénytelenek az angolok (a' vörös kabátnak) a' francziák fegyvereinek; de majd Bordeauxban vagy Madeirában megkötjük a' békét.“ Minő lelkesülettel fogadják mindenütt a' franciaia tábornagyot, mit személyes

dicsőségnek 's koránsem hazájának köszönhet, hasonló mértékben szenvedni kénytelen francia kísérete a' nép sokszor igenis kézzel fogható tréfáitól. Azon szépen díszített gőzös, mely a' tabornagyot a' esatornán átszállítá, visszautazásaig folyvást a' Temzén horgonyoz, félóránnyira a' Toweren fölül. Soult 25 katonából álló tisztelgő kísérete szabadságot kapva déltájban egyenruhába öltözötten meglátogathatni a' várost. Midőn e' katonák először a' citybe akarának lépni, dicséretes ó-angol szokás szerint le kelle kardjokat oldaniok. Ez most igen bosszantja őket, mert mindenütt csak lefegyverzeteknek hallják magukat nevezgettetni, 's igen jó, hogy az angolok és francziák nem igen értik egymás nyelvet, különben ugyan már többször adtak volna dolgot a' sebészeknek. Valamennyi régi gúnynev a' francziák ellen még most is él friss emlékezetében az angol népnek, 's John Bull nem mulasztja szemükre lobbogatni világhírű szeleségüket és dicsekvési modorjokat. — A' Times azon hírt kezdi rebesgetni most, hogy Minto, ki minap a' szardíniai hajók iránt, melyek élheli szereket szállítanak a' spanyol trónkövetelőnek, oly igen élénkül nyilatkozik, lemondani szándékozik magas hivataláról, mit Melbourne l. is kívána tőle. A' tory lapok e' hírt nem akarják hinni, mondván, hogy Minto sokkal több béketüreléssel bír, mint lemondással. — Jamaikai lapok szerint a' követház jun. 7kén zajos vita és makacs ellenzés után elfogadá a' rabszolgák azonnali felszabadulását tárgyoló törvényjavaslatot; a' tanácsban mindazáltal még nehéz csata várja ez üdvös indítványt. Barbadoesben nyilvános gyűléseket tartának a' szabad feketék munkabérének meghatározására. Guianában az ideig. kormányzó már kihirdeté a' rabszolgák tökéletes megszűntét azon gyarmatban. — Néhány apróbb lap még folyvást Castlereagh l. párviadalát rostalgatja Grisi dalszínész nő miatt, 's többen állítják és példákalkal törekszenek tanúsítani, miszerint Grisi magasztalt erénye is egy huron pendül a' többi dalhgnók szokásával. —

Franciaország.

Paris, jul. 19kén: Több lap surlódást hírlé törtétnék az angol tengerész tisztek 's matrózok és a' touloni lakosak közt, némellyek bizonyos kávéházi kedvetlen jelenetet is említének állításuk igazlásaul; mind ez azonban rágalom és alaptalan koholmány, mert az angol hajócsapatnak Toulon előtt horgonyozta alatt nem történt semmi olyas, mi botrányra szolgálhatott volna alkalmul. — Néhány nap előtt kemény próbára tevék a' Polonceau által földgyántával kirakott elyziumi tért, a' kereskedési minister jelenlétében. Először két terhes szekeret vontatának végig rajta 's aztán kissé magasb állásról lefordíták mind a' kettőt. A' földgyánta itt ott behorpadt ugyan, de ruganyosságánál fogvást azonnal ismét tökéletes épségben mutatkozik. Továbbá, a' kerekeket megköték, 's a' lovak legnagyobb erőköddéssel valának kapaszkodni kénytelenek, de ez sem okozta semmi változást. Végre egy kocsit megfordítának oly kis körben, hogy közönséges uton mulhatlanul nagy lyukat ásott volna élével a' nem fordulható kerék vasa, de itt még ez sem vala képes győzni az utanyag szilárdságán. E' kedvező süker figyelmet érdemel. — Tegnapelőtt reggel e' Vaudeville-színházban tűz támadott 's rövid idő alatt zsarátnaghalomná változtatá e' szép épületet. A' parisi színházakban most új lélek kezd uralkodni; a' vértől füstölgő és förtelmekkel elárasztott borzasztó drámák helyett egyszerűbbek és a' természethez hűbben maradók jönnek napirendre. Most már csak attól félhetni, hogy az irók, egyik tulságból másikba bukva, majd kihuzzák ugyan a' büzhödött bünposványból a' nézőt, de helyette rögtön csupa rózsaszínbe és mondolatelybe fogják fulasztani. Hasonló szellem kezd a' legujabb regényekben is mutatkozni. — A' középkor többi szokásai közül a' sólymaszatot is föllevenülni látjuk udvarunknál. XIII. Lajos idejében divatozott leginkább a' sólyomvadászat, 's most is annyira jutha már, hogy a' tanulatlan solymot is 60 frankkal fizetik, holott két év előtt eszébe sem jutha senkinek, hogy sólyonkereskedésben próbáljon szeresnet. — A' spanyolországi biztosak már többször tanácskoznak a' fővárosunkban Aguadoval a' szándékolt kölesön ügyében; legnagyobb nehézség gyanánt tekintendő Aguado azon kívánata, mely szerint ő saját megbízottjai által szeretné kezeltetni az egész spanyolországi nyilvános jövedelmeket. — Joinville hg jul. 17kén Neuillybe érkezék. — Laity, mint hírlék, Hamban töltendi fogságát. A' Nationalszerint tegnap reggel igen sürgető parancsok indulának telegrafi uton minden tengerész hajógyári igazgatóságához a' munkába vett hajóépítések és javítások minél előbbi véghezvitele iránt. Valamennyi vitorlakész hajó azonnal parancsot fog kapni bizonyos gyűléshelyen megjelenésre. Minden még szolgálni képes tengerész tiszt köteles megkurtítani szabadságidejét és fődözetre sietni. — Két tartományi lap ellen is nyomozástrendelt a' fenytő törvényszék, mivel a' Temps ismét cikkét egész terjedelmében közlé. — Sussex hg Parisba érkezék. — A' Gazette de France szerint a' belga-hollandi kérdést már eldönték a' franczia kormány, Leopold király és a' szövetséges fejedelmek. A' tartománybirtoki kérdést ugyanis elkülöníteni szándék a' pénzkérdéstől, és az elsőre nézve engedni, a' pénzt pedig Belgium helyett Franciaország által fizettetni. — Parisban igen rossz az egészségi állapot, mert alig találhatni családöt, melyben következő szomorú körülmény ne mutatkoznék: három egymásutáni nemzedék sírba szálltával alig él még valamely tagja a' családnak, ép pedig épen nem, hanem legfőlebb néhány eltörpült 's mirigyessült szánakozásra méltó nyomoru teremtmény. Tettudog az is, hogy azon 2 ezer újoncz közül, kiket Paris város kiállítani köteles, 760 visszautasították mint igen kicsiny, 640 pedig mint rendkívül gyöngye 's így az egész mennyiségnek csak egy ötöde fog valóban fegyvert. Általányosan, kiszámítások szerint, Parisban 29 év a' közép életidő, a' tartományokban pedig 36. — Ha némelly fényes termekben szárnyalt híreknek lehetni, Soult tabornagy meg vala bizva Napoleon hamvait visszakérni az angol kormánytól. Ehez még azon körülményt is esatolják, miszerint Wellington hg hathatósan támogatá a' tabornagy e' ké-

relmét, 's hogy már parancsok is menének az iránt a' sz. ilonai kormányzóhoz. Joinville hg fogott volna, mint fregát-kapitány, a' francziák császárjának hamvadó részeiért sz. Ilonába vitorlázni, 's magával vinni valamennyi franczia ezredből egy egy katonát. A' császár hamvait a' Vendôme téri oszlop alá volna szándék temetni, vallásos katonai tisztelgések közt, mikre Wellington herczeg is hivatalos leendő. — A' parisi nagy daljáték igazgatója Duprez híres tenoristát 4 hétre 40 ezer frankert fogadá meg, 's ez iszonyu ár mellett is nyer! — Algiri, jul. 14keig terjedő tudósítások szerint, majd minden gőzössel érkeznek oda katonák a' régi önkéntes ezredből, többnyire németek, Spanyolországból. E' szerencsétlenek szomorú ábrázolatát képezik a' legnagyobb nyomoruságnak: felholtan éhségtől, elerőtlenülve nélkülözések és farodalmak által, részint betegen, részint sebesülten, mint rongyba burkolt koldusok szédelgnek az utcákon, alamizsnákkal főtartandók nyomoru éltüket, melyet hazájokban dologra szentelni tunyák valának. Azok még szerencsések közülök, kik legalább egészségüket megmentheték, mert ők még választhatnak más hatalom alatti zsoldoskodás, vagy szorgalmas élet közt. De azon szerencsétlenek, kik mint mindentől elhagyott 's utalt nyomorékok térnek vissza Algírba, intő példaul szolgálhatnak azok számára, kik vélik, hogy a' hazán kívül minden tunya embernek sült veréb röpül szájába. A' katonaság Algír vidékin egészséges, csak a' rekkenő hőség okoz némi bágyadságot, mely azonban nem halálos.

Törökország.

Alexandria, jun. 26kán: Egy iszonyu tűzvész a' frankok, örmények 's kopták egész szállását elhamvasztá; a' tűz ugyanis jun. 21kén délután üte ki két ponton egyszerre, a' viz 's oltóeszközök hiánya miatt 's erős éjszakai szél által hirtelen minden lángban loboga. Emberemlékezet óta ez az első tűz Cairoban és senki sem gondolkozék ovórendszabályokrul. A' tűz okáról 's az oltás végett kiküldött törökök és katonakrul csak homályos híreket hallhatni; miknek ha nem is adhatni egészen hitelt, annyi mindazáltal, fájdalom! valósulni látszik, hogy a' katonák nemcsak nem gátlak a' rablásokat, sőt a' tüzet tovább terjesztgeték. A' török tisztek legnagyobb egykedvűséget mutatának, hisz, mondk, gaurók, kik itt laknak. Ahmed basa hadminister azon fenyegetése ragadá ki őket tunyaságukból, hogy tűzbe hányással rettegte őket, ha a' lángok a' basa közel fekvő gyapotgyáraig hatnak. Jun. 24ig terjedő hírek szerint már 400 ház lön hamuvá 's a' tűz folyvást tart. De propaganda fide zárda szerzetesi legjobban járának; ők tüztől körülvéttelve sem vesztettek el t. i. jelenlétüket 's mivel zárdájok vízesatornákkal bőven el van látva, a' lángoknak ellenállhatának. Junius 27tediki utóírás szerint a' cairoi tűz nem volt oly iszonyu; mintegy 200 ház égett el összesen; a' tűz már el van szigetelve 's néhány óra mulva végkép elalszik. A' katonák zsákmánylása is csak koholmány, igaz ugyan, hogy némellyeket illy gaztetten kaptak, többi közt egy maltait, de az illyeneket azonnal el tevék láb alul, mit itt igen könnyen végrehajtanak. Az európaiak félelme is valóban nevétséges vala; most következőnek majd a' tönkrejutások, 's utóbb jobb lábön fognak állani, mint azelőtt. — Tripolisi hírek szerint, melyeket a' Toulonnais jul. 13kán közöl, valósulnak az éjszakafrikai arabok közti mozgalmak. Abdelkader föllépése, heves fölszólítása, melyben népeinek az arab nemzetiség ismétli föltámasztását hirdeti, a' többi arab népnél is nagy viszhangra talál. Franciaország elleni erős és szilárd ellenállása, a' török uralkodás alattiakat is visszatárlásra ingerli. Ezen irat következőleg hangzik: „Ezelőtt az ország beljéből naponkint érkezének karavánok gazdag rakományokkal, most már gyéren láthatni. Az arabok más tájakra törekszenek áttenni a' kereskedést, a' török uralkodásrul ugyanis mitssem akarnak tudni. Az Abdelgelil fezzani beyjel szölt alkudozás minden következmény nélkül maradt. Ellenségeskedések vagy is rablások a' benoldi utakon már régóta mindkét részről divatoznak. Azonban a' tábor, mely már három hónap óta a' városon kívül fekszik 's az arabok ellen fog használtatni, még folyvást in statu quo van, mert a' basa fél hadszállítványa rossz következményitül. —

Konstantinápolyi jul. 11diki hír szerint: „Minas, a' zimonyi vesztegintézet igazgatója, az ausztriai kormánytul engedelmet kapván Konstantinápolyba utazhatásra az ottomani kormánynak a' vesztegintézet létegesítésében segítségül lehetős végett, kísérvél e' hó 9kén „I. Ferdinand“ gőzösen a' török fővárosba érkezék.“ — „Il Generoso“ toscanai gőzös, mely Konstantinápoly 's Alexandria közt tartá fű a' közlekedést, Gallipolinal zátonyra ült. — O' Sullivan de Grass belga követet a' szultán kitűnő nyájassággal fogadá személyes udvaroltakor. — Nuri efendi elnöksége alatt a' nagyur biztosságot nevezte ki, melynek célja a' földmívelés, kereskedés 's kézművészet előmozdítása, mert, mint a' nagyuri rendelet mondja, ezektől függ az ország jóléte 's a' népségboldogsága. A' fővárosban az egészségi állapot megnyugtató. —

Dania.

Kopenhága, jul. 7kén: 1836bana' jövedelem 13,888,631 tallér volt, a' kiadás azonban 14,256,976 tallér 's e' szerint a' kiadás a' bevételt 368,345 tallérral multa föl, mely hiányt az 1835ki fölösleg pótlá ki.

Belgium.

A' belga vasutakon utazók száma folyvást növekszik, mult hónapban összesen 225,333 személy utazott 's a' bevétel 301,943 franknyi volt. — Az antwerpi kikötőbe 1835ben 939 idegen 's 250 belga lologóju hajó köte ki; 1836ban az idegeneké 959re a' belgáké pedig 286ra, 1837ben azonban az idegeneké 1073 a' belgáké 353ra szaporult. Ez évenkénti növekvés Belgium jövendőjére igen szép kilátással kecsegtet. —

Gabonaár: Tiszta búza idei 90. Tavali 80 70 60. Kétszeres 53 1/3 40. Rozs 48 45 1/3 43 1/3. Arpa 38 1/3 34 30 Zab 32 30 28 1/3. Kőles 30 28 24. Kukuricza 48 45 1/3 42 1/3 váltó garas.

PE
szombat
FOGLAL
sz
la
le
G
m
NE
Ő es.
tel a' szavaz
tanácsbelijé
Erzsébeti F
hadnagyává
Ugyar
(ügyvivő)
megajándék
léknévvel m
tartósági tit
kamrássákk
Grün
jun. 25kén
Buda
23ikán dele
hol a' musz
teté a' poros
dekesnek fö
tusi bérletet
tabb a' való
dérvilági lea
mulattatá a'
divatja“ vig
dött tagok l
hetnek; a'
elégítend k
tárra, lega
tés előtt, 's
a' közönség
ujság, kerü
na“ tünemé
írta Munká
kesztője), r
szítvényekl
's úgy láts
el'adásból
valóban örv
vegye fára
nak színpa
Gaalról ped
tó Pál“ eg
öddigi szes
hetőleg sze
mert Gaal
mabb elmé
némelly ke
Buda
végett juliu
ment a' tu
geli 8 órakó
meg jövő év
pula Péter
rösité jöve
urakat, na
idei tárnok
kezdé 's fo
főbíró; pes
zobegnyói
szatmárnén
vári: Felix
János kap
Szarv
kési esper
vel, megü
házi testü
czian Gy
ezen hivata
elvonultsá
méltánylása
azt azonba
Makfa
gáltatása
lakemencez
házakfia V
tatják, 's h
is hajtják,
zsen olly c
lyel Erdély
si saját er
zában, hog